

EMPL juhatuse koosolek

Hedon Spa konverentsiruum/ veebis osalemise võimalusega

12.04.2023, 14.00-17.30

Osales 12 juhatuse liiget: Ando Jukk (veeb), Ivar Dembovski, Jaan Kers (veeb), Jüri Külvik, Lauri Raid (veeb), Linnar Pärn, Mait Kaup, Margus Kohava, Marko Kajandu (veeb), Martti Kork (veeb), Rain Pärn (veeb), Silver Rõõmussaar.

Tegevmeeskond: Henrik Välja, Kerli Alliksaar, Kadri Lainas, Jaan Lindmäe, Johanna Odes, Helena Täär, Pille Meier, Erik Konze

Koosolekule eelnes Ecobirch AS tehase ringkäik ja tutvustus.

PÄEVAKORD:

1. Infod ja tegevuste ülevaade
2. Koalitsioonilepingu arutelu
3. RMK strateegia kaasamine
4. Seadusloome teemad
5. Kommunikatsioonitegevuste ülevaade
6. Puidutehnoloogia professuuri toetuskiri
7. Liikmeksastumise avaldused
8. Muu

1. Infod ja tegevuste ülevaade

- Aasta Puitehitise näitus Riigikogus 11.05 kell 13.00 avamine
- Puitarhitektuuri õppereis 13-20.05, Erik korraldab
- KIK taotlusvooru esmane tagasiside –vähendada eelarve mahtu, aga olime sellega taotluse esitamisel arvestanud. Juhul kui projekt kinnitatakse hetkel ettepanekuna tehtud vähendatud mahus oleks toetus siiski suurem kui julgesime käesoleva aasta eelarves arvestada.
- Toimus Läti riigimetsa ja Metsatööstuse liidu juhtkondade kohtumine Eesti Riigimetsa juhtkonna ja metsatööstuse liiduga. Osalesid Henrik ja Margus. Oli konstruktiivne kogemuste jagamine ja sidemete loomine.
- Toimus EY metsa- ja puidutööstuse sotsiaalmajandusliku mõju uuringu tutvustus. Uuringu tulemusega olid tutvuma kutsutud majandusajakirjanikud, pangaanalüütikud, tippametnikud. Kahjuks nii palju kohale ei tulnud, kui lootsime, aga tekkis siiski arutelu ja esitati küsimusi.
- Metsaseltsi juhatuse koosolek
 - Metsarahva päev – KIK vähendas eelarvet aga peab oluliseks ja ilmselt toetab
 - Otsustajate metsakool – uue riigikogu koosseisuga vaja teha
 - Teaduskommunikatsioon on käima läinud
- Saabumas on Lõuna – Korea delegatsioon 8-12.05 (ehitus, mööbel, puidutööstus)
- Saabumas on India delegatsioon 31.05 – 2.06 (puidu importijad, arhitektid)
 - EAS on meie teemas aktiivne, rohkem huvi hakanud tundma meie vastu.
 - Souli ärikeskuse sektorit tutvustav näitus jääb pikemaks avatud, kui oli algselt plaanitud

- Põhja- ja Baltimaade metsatööstusliitude kohtumine 27-30.03 Stockholmis
 - Leppisime kokku ühised sõnumid mille esitamisel saame öelda, et esindame Põhja- ja Baltimaade metsatööstust
 - paralleelselt töötati välja ka sektori EU katusorganisatsioonide ülesed sõnumid mis esindavad kogu Euroopa metsatööstust alates metsaomanikest ja lõpetades puittoodete ja pakendite tootjatega
 - Arutasime sõnumite edasiarendamise teemasid, mida lisada, mida parandada, mida lisada statistikasse
 - Plaanis EU parlamendiliikmetega kohtumine Juulis (vajab mõne parlamendiliikme eestvedamist – Soome ja Rootsi kolleegid kellel on Brüsselis kontorid tegelevad)
 - Arutasime 2024 EU parlamendivalimiste ja uue komisjoni tõenäolisi olulisi teemasid ning millistel hetkedel ja kust kaudu saab sektori sisendiga mõjutada uue EU komisjoni perioodi eesmärke ja tegevust
 - Soome kolleegide hinnang uue EU komisjoni tõenäolistele võtmeteemadele:
 - Midagi vana – Green Deal jätkub
 - Midagi uut – *resilience*, tööstuse konkurentsivõime
 - Midagi laenatud – riigiabi: net zero Industry act (vastuseks USA inflation reduction act-ile)
 - *Something blue* – EU alusleppe ülevaatamine – Rootsi ja Soome on pehmenenud EU metsanduse reguleerimise õiguse teemal, Rootslased on valmis lisama metsanduse EU aluslepingusse kui loodaks metsanduse direktoriaat
- Külastasime Billerud Gävle tselluloosi—ja pakenditehast
- Kohtumine SCA jätkusuutlikkuse ja kommunikatsioonivaldkonna asepresidendiga
 - Soovitus pöörata tähelepanu erakondade noortekogudele. Noortekogudest jõutakse väga ruttu poliitikasse.
 - Soovitus arendada ühist kliimamõju mudelit Põhja- ja Baltimaade üleselt, Rootslastele töötab seda välja Peter Holmgren. On käinud ka Eestis esinemas.
- Kohtumine Holmen metsandusvaldkonna juhi ja tegevjuhiga. Hindasid Eesti väljakutseid metsanduse valdkonnas väga sarnaseks Rootsi probleemidega, eriti mis puudutab EU poliitkaid
- 2 mai ümarlaud Eesti Pangas. Koguvat infot, mida kasutavad enda analüüsides. Palume infot Henrikule, mida seal võiks esindada. Kõrged tooraine hinnad on kõige valusam koht hetkel.
 - Valdkonna hetkeseis & väljavaade
 - Konkurentsivõime ja ebakindluse ning kõrgete hindadega toimetulek
 - Suundumused tööjõuturul

2. Koalitsioonilepingu arutelu

Juhatus liikmed ja tegevtiim on teinud palju tööd, et koalitsioonileping saaks mõistlik. Esialgne hinnang, arvestades olukorda on pigem koalitsiooni lepingu osas positiivne. Sektori lisandväärtuse andmist hinnatakse/toetatakse.

Millises vormis võetakse vastu MAK? Mis saab LULUCFist.

Kriitilise tähtsusega on 30/70 proportsiooni fikseerimine metsamaa kasutuse osas.

Kui arvestada Metsamaa pindala dünaamikat, siis on väga keeruline ülesanne koalitsioonilepingu lubadus metsatagavara hoida tänasel tasemel. Küps tagavara ja suured arendusprojektid mida tehakse metsamaa arvelt survestavad ka metsatagavara. Positiivne, et raadamise piiramine või maksustamine on teemana koalitsioonilepingus sees. Meie hinnangul asendusmaa leidmine ei ole piisav kuna selle positiivne mõju LULUCF-is avaldub mitmekümne aasta pärast samas kui emissioon tekib kohe (saadud puitu ei võeta siduva tootena arvesse) mistõttu peaks nõue olema asendusmaa + rahaline kompensatsioon.

Meie tähelepanu peab olema esmajärjekorras MAK2030 ja LULUCF arengute peal.

Lisaks pöörata tähelepanu teadus-arendus suunale ja positsioneerida, et sektori teema ei ole ainult raie vaid loome ühiskonnale väärtust ja aitame riiklikke eesmärke täita läbi lisandväärtuse loomise ja selle kasvatamise teadusarenduse abil.

Juhatus toetab sellist tööplaani.

Tuleb võtta plaani uute ministritega kohtumine.

Aitäh kõigile, kes palju vaeva näinud ja tulemus on kõike arvestades hea.

3. RMK strateegia kaasamine

- RMK töötab välja uut strateegiat ja annab sektorile võimaluse kaasa rääkida
- Indikeerisin esialgselt oluliste teemadena meie jaoks
 - i. Kvaliteetse puidu kättesaadavus
 - ii. Müügitingimused
 - iii. Metsakasvatuse otsused – puuliikide valik, istikute kvaliteet
 - iv. Tarneahela süsiniku jalajälj
- RMK töötab tööühmades lähtuvalt olulisematest tegevusvaldkondadest

- Teaduspõhine RMK
- Loodussõbralik RMK
- Teadlikkusse panustav RMK

- Kliimapositiivne RMK
- Kaasavalt planeeriv RMK
- Kindlatel andmetel tegutsev RMK

- Kliendi ja koostööpartneri ootustele vastav RMK
- Tulusalt tegutsev ja kestlikult arenev RMK
- Pühendumust väärtustav RMK

Kas on midagi lisada sellele?

- Stabiilsuse hoidmine puiduturul on fundamentaalne
- RMK on loogilisemaid hoobasid, millega ühiskonda metsandusteemas harida. Rõhutada, et väärtustame RMK-d metsanduse kommunikatsiooni panustajana ja ühiskonnale metsanduse selgitamisel.
- Showroom? RMK-l on olemas Sagadi metsamuuseum ja mitmed külastuskeskused aga oleks vaja midagi ka Tallinnas, kus huvilised, koolirühmad jne saavad käia ning sektoriga tutvuda.
- RMK enda jaoks keerulisemaid teemasid planeerimine ja KAH alad, arutavad näiteks 5x5km planeerimisruutudega metsade majandamist millel oleks alati tagatud eri vanuseline mets – loodavad selle kaudu piiranguvööndites rohkem tegevusvabadust,

leppides näiteks kokku, et üle 100 aasta vanuseid männikuid peab olema kindel kogus, aga nende asukoht võib muutuda

- Lisaks plaanis muuta puidu müügingimusi ja lisada pakkumiste kriteeriumina lisandväärtuse andmine. RMK palus EMPL-i poolt kohtumist sektori ekspertidega kellega arutada, milline oleks parim viis kuidas müügingimustes ettevõtte lisandväärtust arvestada. Kes oleksid valmis EMPL-i poolt sellel teemal kohtuma?
 - i. Mait, Margus, Lauri, Silver soovivad osaleda. Jüri hoida inforingis

4. Seadusloome teemad

- **RED3 (EU)** – tegime pöördumise Kadri Simsonile. Metsast pärinev biomass on võimalik RED3 all kasutada, aga tingimused muutuvad rangemaks
- **Kliimaseadus (EESTI)** – esimest korda tõsisemalt tõstatati eelmisel aastal. Nüüd on jõutud nii kaugele, et tuleb kliima minister ja lisatud koalitsioonileppesse. Eesmärk luua rohkem õigluskindlust ja määrata eesmärkide täitmise eest vastutajad. Peame otsustama, mis on meie positsioon või strateegia sellega seondult. Kas võtame reageeriva passiivsema rolli või tunnetame, et tahame võtta aktiivsemat rolli ja seda hakata ise suunama. Oma sisendi kindlasti anname.

- i. Juhatuse seisukoht: Peame protsessis osalema, viima ennast paremini kurssi ja arutame järgmistel koosolekutel jälle.

- **Pesitsusrahu olukorra ülevaade (EESTI)** – juhime tähelepanu, et 15 aprill algab pesitsusrahu. EMPL kodulehele sai lisatud paikvaatlusel osalemise juhend. Saadame liikmetele!
- **Neto nullheite tööstuse määrus (EU)** – keskkonnaministeerium on kokku kogunud kõikide ministeeriumide seisukohad ja paneb kokku. Eesmärk on laiendada ELis netonullheitetehnoloogiate tootmist ja tagada, et EL on puhtale energiale üleminekuks hästi ette valmistatud. Määrus suurendab ELi vastupidavust ja konkurentsivõimelisust netonullheitetehnoloogia tootmisel ning muudab energiasüsteemid kindlamaks ja kestlikumaks.

Tutvustus: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/et/IP_23_1665

Määruse eelnõu (hetkel vaid inglise keel): https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/net-zero-industry-act_et

Määruses eesmärk on tagada:

- a) et 2030. aastaks läheneb lisas loetletud strateegiliste netonullheitetehnoloogiate tootmisvõimsus liidus vähemalt 40%-le liidu iga-aastasest kasutuselevõtu vajadusest;
- b) ühtsele turule lastud netonullheitetehnoloogiate vaba liikumine.

- **Süsiniku sidumise sertifitseerimise määrus (EU)** - Eesti riik ei arva enda KHG inventuurist vabatahtliku süsinikuturu kasuks projektide või tegevustega vähendatud või seotud KHG ühikuid välja. Lähtuvalt EL kehtivast regulatiivsest raamistikust ei saa vabatahtlikult süsinikuturult ostetud süsinikukrediitidega asendada ühegi sektori heite vähendamise kohustust. EL kauplemissüsteemide kohuslased ei saa kauplemissüsteemi lubatud heitkoguse ühikuid vabatahtliku turu süsinikukrediitidega asendada.

Arvestada tuleb, et krediitidega kauplemine on teenus ja kohalduvad nii käibe- kui ka tulumaks.

Metsaga seotud tegevuste juures on oluline küsimus seotud täiendavusega ehk millised tegevused lisaks taas- ja uusmetsastamisele on lisanduvad. Tegevused, mis on seadusega kohustuslikud, ei kvalifitseeru lisanduvaks. Kui on otsene kohustus metsa taastamiseks või kasutatakse toetust uusmetsastamiseks, siis sama tegevuse eest turule

pakutavad süsinikukrediidid ei vasta täiendavuse kriteeriumile. Vältida tuleb topeltrahastamist.

Murekohad: süsiniku sidumise püsivuse küsimus ja lepinguliste kohustuste säilimine maaomanike muutusel; topeltrahastamise tuvastamise keerukus (toetused taas-, uus- või asendusmetsastamiseks), kuna vabatahtliku süsinikuturu lepinguid ei kanta riigi registritesse.

- **Kriitilise tähtsusega toorainete määrus (EU)**

Juhatusele info edasi antud. Juhatusel ei ole hetkel olulist sisendit. Võtame oma sisendi CEI-Bois ja Rootsi ja Soome kolleegidelt. Teema on nii kompleksne, et paremat ideed kui vaadata koos Soome ja Rootsi hetkel ei ole.

5. Kommunikatsioonitegevuste ülevaade

Oleme proovinud fooni luua sellele, et koalitsioonileping saaks hea. Tulemus sai päris mõistlik. Poliitika kujundamisega – tegime ühispoordumise uuele valitsuskoalitsioonile. Majandusteadlaste ja ajakirjanike kaasamine uuringu „Mets ja puidusektori sotsiaalmajandusliku mõju esitlusele. Sõnumite koordineerimine

Oleme ka meedias olnud, aga hetkel mitte nii aktiivselt. Sotsiaalmajandusliku mõju uuringu esitlust – meedias loeti meie kajastusi u 400 000 korral. Sotsiaalmeedias Metsavahtidega jätkame. Pigem laiapõhjaline näitamaks, mis metsas toimub.

28.04 koolituspäeva sisus toimusid muudatused.

Meediamaaastikul on olukord väga palju parem kui oli mõned aastad tagasi, kuid mitte ideaalne. Juurprobleemid – globaalne kliimaärevus, organiseeritud vastutegevus, kogu meie sektori kõige nähtavam osa on raielank. Ärimudel on B2B ja meie eesmärk on *status quo* hoidmine. Sellest omakorda tuleb terve hulk probleeme. Müüdid on kristalliseerinud, liitlasi ei ole alati lihtne leida.

Mis on meie eesmärgid: sektori väärtuspakkumine sõnastada ühiskonna ootustele vastavaks. Oleme muutnud palju tugevamaks, kui varem olime. Peame kaasama sektorit laiemalt kui ainult EMPL juhatus.

Laiem avalikkus – püüaks fooni luua.

Juhatus on eesmärkidega päri.

6. Puidutehnoloogia professuuri toetuskiri

- TTÜ-s on toimumas muutused ja väheneks puidu mehhaanilise väärindamise õppe võimaks ülikoolis.

- Jaan Kers: TTÜ Puidu-, plasti- ja tekstiilitehnoloogia õppekava on läbimas uuendusküüri 2025 aasta vastuvõtuks ja üheks uueks erialaks saab puidukeemia.

Ei tohi unustada, et ka mehaaniline puidutöötlemine, mööblitööstus ja puitmajaehitus vajavad jätkuvalt kõrgharidusega spetsialiste. Seega peaks olema ikkagi kaks eriala nii mehaaniline kui keemiline puidutehnoloogia.

TTÜ-sse võeti 2022aastal magistriõppesse ligi 300 üliõpilast vähem.

TTÜ õppeprorektori sõnul on ühe magistriõppekava hind ülikoolile 1mln €/aastas.

Soovitus on, et 15 aastaga koolitataks välja vähemalt 150 puidukeemia spetsialisti.

Minu nägemus on teha kaks eriala: puidutehnoloogia (mehaaniline töötlemine) ja puidukeemia, mis eeldaks tugevat tööd vähemalt 20 üliõpilase vastuvõtmiseks aastas.

Mul on heameel tõdeda, et viimastel aastatel on puidutehnoloogia labori tiim kasvanud 12 inimeseni ja viimase 5 aasta jooksul on õnnestunud oluliselt parandada ka tehnoloogilist baasi spooni- ja vineeri teadusarenduskeskuse loomisega. Seoses puidukeemia erialaga on vaja uuendada ka õpetamiseks ja teadustööks vajalikku seadmeparki.

TTÜ Puidumaja tulevik on ebaselge, sest pool hoonest on Tehnopoly ja teine pool TTÜ oma. Tehnopoly osal on kehtiv detailplaneering 12 kordse ja 6-kordse hoone ehitamiseks

Vajab EMPL toetust, et uue suuna avamine, et tohi ära kaotada võtmekompetentse.

Ivar: mis seisus on ülikooli rektoraat või kes neid otsuseid teeb? Mis seisus on otsustamise protsess? Mõte või konkreetne?

Jaan: algas küsimisest puidumaja tuleviku kohta. 10. maiks vaja koostada lähteülesanne.

Juhatus: palume Jaan ja Pille panna toetuskirja põhi valmis.

Juhatuse liikmed valmis toetama.

7. Liikmeksastumise avaldused

- **Loadmon OÜ soovib EMPL liikmeks astuda**

Küsime lühikese motivatsioonikirja

8. Muu

Henrik Välja
Koosoleku juhataja

Kerli Alliksaar
Protokollija